

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Straf-en Sanctierecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Nota n.a.v. verslag en nota van wijziging wetsvoorstel
verhoging strafmaxima grootschalige drugscriminaliteit

Datum

1 juli 2025

Onze referentie

6508897

Afstemming met

DGO, VWS

Bijlage(n)

2

Bijlage(n)

1. conceptnota naar aanleiding van het verslag
2. conceptnota van wijziging

1. Aanleiding

Op 18 april 2025 heeft de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid verslag uitgebracht over het op 7 maart 2025 bij de Tweede Kamer ingediende Wetsvoorstel verhoging strafmaxima grootschalige drugscriminaliteit (Kamerstukken II 2024/25, 36705, nr. 2). In de conceptnota naar aanleiding van het verslag wordt antwoord gegeven op de schriftelijke inbreng van de fracties. Tevens is een conceptnota van wijziging opgesteld om het wetsvoorstel op twee onderdelen aan te passen. Het wetsvoorstel wordt medeondertekend door de staatssecretaris van VWS. Daarom worden bijgevoegde stukken gelijktijdig aan de staatssecretaris voorgelegd.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met verzending naar de Tweede Kamer van de bijgevoegde nota naar aanleiding van het verslag en de bijgevoegde nota van wijziging.

3. Kernpunten

Inhoud wetsvoorstel

Met dit wetsvoorstel worden de gevangenisstrafmaxima voor het plegen van strafbare feiten met harddrugs verhoogd. Zij worden als volgt gewijzigd:

<i>Delict</i>	<i>Huidige strafmaat</i>	<i>Voorgenomen strafmaat</i>
Bezit van "een grote hoeveelheid" harddrugs	6 jaar	8 jaar
Handel en productie van harddrugs	8 jaar	12 jaar
In- en uitvoer van harddrugs	12 jaar	16 jaar
Plegen van voorbereidingshandelingen ten behoeve van harddrugsdelicten	6 jaar	8 jaar

Het wetsvoorstel bevat ook een verhoging van de gevangenisstrafmaxima voor het plegen van strafbare feiten met nieuwe psychoactieve stoffen (NPS), zoals eerder ook is toegezegd. Zo blijven deze straffen goed afgestemd op de met dit wetsvoorstel verhoogde strafmaxima die gelden voor feiten ten aanzien van harddrugs. Die wet treedt op 1 juli 2025 in werking.

Nota naar aanleiding van het verslag

In het verslag hebben de leden van de fracties van de PVV, VVD, NSC, BBB, D66, CDA, SP en ChristenUnie vragen gesteld over het wetsvoorstel. De fracties van VVD, NSC, D66, CDA en ChristenUnie hebben aangegeven met belangstelling te hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel. Vragen zijn gesteld over met name de volgende onderwerpen:

- het stelsel van maatregelen – preventief en repressief – om harddrugscriminaliteit te voorkomen en te bestrijden;
- de strafbaarstelling van deelneming aan een criminele organisatie die harddrugsdelicten beoogt te plegen;
- de verhouding van het wetsvoorstel tot de Wet NPS;
- de keuze voor de verschillende voorgestelde gevangenisstrafmaxima en de verhouding tot andere strafbare feiten;
- de gehanteerde geldboetecategorieën;
- de verhouding tussen de strafmaxima in Nederland en in het buitenland;
- de uitvoeringsconsequenties, waaronder de detentiecapaciteit.

In paragraaf 4.2 zal een aantal van deze onderwerpen nader worden toegelicht. Dat gebeurt gedeeltelijk bij de bespreking van de nota van wijziging, omdat de gestelde vragen mede tot die nota van wijziging aanleiding hebben gegeven.

Nota van wijziging

In de nota van wijziging wordt voorgesteld om:

- net als bij het strafmaximum voor het bezit van harddrugs in dit wetsvoorstel al het geval is, ook bij NPS voor het strafmaximum te differentiëren afhankelijk van de vraag of sprake is van een "grote hoeveelheid";
- een strafverzwaringsgrond op te nemen voor gevallen waarin de productie van harddrugs, kort gezegd, levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel in het leven roept.

4. Toelichting

4.1. Politieke context

In het coalitieakkoord van het voorgaande kabinet is opgenomen dat de straffen worden verzwakt voor de verboden productie, grootschalige handel en het grootschalig bezit van drugs, zodat zware criminelen effectiever kunnen worden opgespoord en vervolgd.

De strafmaxima voor de harddrugsdelicten worden verhoogd, omdat in de praktijk bleek dat het Openbaar Ministerie en de rechtspraak bij de zwaarste vormen van drugscriminaliteit in sommige gevallen tegen het wettelijke strafmaximum aanliepen. Door de strafmaxima te verhogen, heeft de rechter meer ruimte om ook voor die meest ernstige gevallen passende straffen op te leggen. Omdat het verhogen van de strafmaxima op zichzelf niet bijdraagt aan het effectief terugdringen van drugscriminaliteit, neemt dit kabinet – evenals de voorgaande kabinetten – ook andere maatregelen in de strijd tegen ondermijnende criminaliteit. Die maatregelen worden getroffen op vier speerpunten: voorkomen (preventie), doorbreken, bestraffen en beschermen. Dit wetsvoorstel heeft betrekking op het speerpunt "bestrafen". Ook op de andere speerpunten worden diverse maatregelen genomen, onder andere om de pakkans te vergroten, drugsgebruik te voorkomen en drugsaanbod te beperken.

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Straf- en Sanctierecht

Datum

1 juli 2025

Onze referentie

6508897

In het regeerprogramma van het huidige kabinet is de bestrijding van ondermijnende (drugs)criminaliteit een belangrijk thema (p. 98-100). Dit wetsvoorstel past binnen die inzet, waarover de Kamer op 10 juni jl. voor het laatst over is geïnformeerd.

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Straf- en Sanctierecht

Datum

1 juli 2025

Onze referentie

6508897

4.2 Juridische overwegingen

4.2.1 Nota naar aanleiding van het verslag

Gehanteerde geldboetecategorieën (p. 12 nota n.a.v. verslag)

De leden van de fracties van de PVV, de VVD, de BBB en de SP hebben gevraagd waarom het advies van de politie om bij ernstige gevallen de geldboete te verhogen naar de zesde categorie, niet is overgenomen.

In lijn met de eerdere reactie op de consultatieadviezen, is in de nota naar aanleiding van het verslag naar voren gebracht dat het niet nodig is om de geldboetecategorie voor harddrugsdelicten te verhogen om plegers van deze feiten financieel te kunnen raken en criminele winsten af te kunnen pakken. Allereerst biedt de Opiumwet al de mogelijkheid om aan een natuurlijke persoon een geldboete van de zesde categorie op te leggen, namelijk als de (straat)waarde van de drugs hoger is dan een kwart van de vijfde geldboetecategorie (ruim €25.000). Dit betekent dat al ruim voordat de drugswinsten het bedrag van de vijfde geldboetecategorie overschrijden, kan worden overgegaan tot oplegging van een geldboete van de zesde categorie. Bovendien bestaan er verschillende andere mogelijkheden om – daarnaast – het gehele criminele voordeel af te pakken. Het kan worden ontnomen met toepassing van de ontnemingsmaatregel, of het kan verbeurd worden verklaard. Met het oog op de mogelijke oplegging van die sancties kan al tijdens de procedure conservatoir beslag worden gelegd op het vermogen van de verdachte (of derden).

4.2.2 Nota van wijziging

Aanpassing strafmaxima nieuwe psychoactieve stoffen (NPS) (p. 9/10 nota n.a.v. verslag en nota van wijziging)

De leden van de fracties van NSC, CDA en VVD hebben vragen gesteld over de mogelijkheid tot het opleggen van een strafbeschikking.

In reactie op deze vragen is – zoals ook in de memorie van toelichting is gebeurd – het beleid van het Openbaar Ministerie met betrekking tot het opleggen van strafbeschikkingen voor het bezit van harddrugs uiteengezet. Dat komt er kort gezegd op neer dat als het gaat om het bezit van slechts één pil of een halve gram harddrugs, wordt volstaan met inbeslagname van de harddrugs. Een strafbeschikking wordt opgelegd als het gaat om tot en met 5 gram of 10 pillen harddrugs. Als gevolg van de in dit wetsvoorstel gemaakte differentiatie tussen het bezit van een niet-grote hoeveelheid en een grote hoeveelheid harddrugs kan – na inwerkingtreding van deze wet – in de hiervoor genoemde gevallen nog steeds een strafbeschikking worden opgelegd. Bij grote hoeveelheden harddrugs behoort een strafbeschikking na inwerkingtreding van dit wetsvoorstel *niet* meer tot de mogelijkheden.

In het wetsvoorstel zoals dat is ingediend bij de Tweede Kamer, is voorgesteld ook het strafmaximum voor handelingen met een nieuwe psychoactieve stof van een

verboden stofgroep integraal te verhogen van zes naar acht jaar gevangenisstraf. Zo blijven deze strafmaxima in lijn met de verhoogde strafmaxima voor harddrugs. Zo'n integrale verhoging van het strafmaximum zou echter tot gevolg hebben dat voor het bezit van een kleine hoeveelheid van een nieuwe psychoactieve stof geen strafbeschikking meer kan worden opgelegd, terwijl dit voor het bezit van een kleine hoeveelheid harddrugs wel mogelijk is. Bovendien moet worden voorkomen dat het strafmaximum voor het bezit van nieuwe psychoactieve stoffen bij het bezit van kleine hoeveelheden hoger komt te liggen dan het strafmaximum dat is gesteld op het bezit van kleine hoeveelheden harddrugs, dat gehandhaafd blijft op zes jaar. Daarom zal de strafmaximumverhoging voor handelingen met nieuwe psychoactieve stoffen bij nota van wijziging worden beperkt tot de gevallen waarin sprake is van een grote hoeveelheid (500 gram). Daarop komt een gevangenisstraf van acht jaar te staan. Voor die feiten zal dan *geen* strafbeschikking meer kunnen worden opgelegd. Op handelingen met een niet grote hoeveelheid nieuwe psychoactieve stoffen zal het gevangenisstrafmaximum van zes jaar worden gehandhaafd, conform de situatie rond het aanwezig hebben van harddrugs. Voor deze feiten zal nog *wel* een strafbeschikking kunnen worden opgelegd.

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Straf- en Sanctierecht

Datum

1 juli 2025

Onze referentie

6508897

Strafverzwarringsgrond voor productie bij levensgevaar en gevaar voor zwaar lichamelijk letsel van anderen (p. 12 nota n.a.v. verslag en nota van wijziging)

De leden van de BBB-fractie hebben gevraagd of in de wet een strafverzwarringsgrond kan worden opgenomen voor de gevallen waarin bij de productie van (hard)drugs gevaar voor anderen te duchten is. Zij wijzen erop dat we in Nederland steeds vaker productie van (hard)drugs zien in bewoonde gebieden en dat criminelen midden in een woonwijk, op een zeer gevaarlijke manier, drugs produceren. De leden van de PVV-fractie hebben gevraagd of er mogelijkheden zijn om het strafmaximum voor de productie van harddrugs verder te verhogen.

In de memorie van toelichting is aangegeven dat het gevangenisstrafmaximum voor de productie van harddrugs integraal wordt verhoogd van acht naar twaalf jaren, zodat bij de straftoemeting alle omstandigheden kunnen worden betrokken die maken dat de opgelegde straf hoog moet zijn. Daarbij is als voorbeeld onder meer gegeven "de omstandigheid dat het drugslab in een woonwijk is aangetroffen". De gestelde vragen geven evenwel aanleiding tot een heroverweging. Bij nader inzien kan worden gesteld dat de gevaren die gepaard gaan met de productie van harddrugs als daarbij gevaarlijke stoffen worden gebruikt en deze in woongebieden zijn gevestigd, zo groot kunnen zijn en de potentiële gevolgen voor de veiligheid van anderen zo ernstig, dat in deze gevallen een hoger strafmaximum passend is. Daarom wordt voorgesteld in de nota van wijziging een strafverzwarringsgrond op te nemen voor die gevallen waarin van de productie van harddrugs levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel te duchten is. Aan de voorgenomen strafverzwarringsgrond zal een maximum gevangenisstraf van vijftien jaar worden gekoppeld.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.